

**СТАТУТ
ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА
“ПРОСВІТА”
імені ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

м. Київ, 2009

ЗАРЕЄСТРОВАНО
Міністерством юстиції України
Свідоцтво № 197 від 29.01.1992 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО
III Конференцією Всеукраїнського
товариства "Просвіта" імені
Тараса Шевченка
12.10.1991 р.

ПЕРЕРЕЄСТРОВАНО
Міністерством юстиції України
25.10.1993

ЗАТВЕРДЖЕНО
із змінами і доповненнями,
внесеними IV з'їздом 05.12.1993 р.,
V з'їздом 30.11.1996 р.,
VI з'їздом 24.02.2001 р.,
VII з'їздом 22.04.2005 р.,
VII з'їздом 19.06.2009 р.
Всеукраїнського товариства
"Просвіта" ім. Тараса Шевченка

ПОГОДЖЕНО
Із змінами та доповненнями
7 травня 1997 р.,
16 травня 2001 р.

ЗАРЕЄСТРОВАНО
із змінами та доповненнями
28 липня 2005 р.

ЗМІНИ ЗАРЕЄСТРОВАНО
Міністерством юстиції України
Наказ від 19.03.2010 р. №552/5

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Всеукраїнське товариство "Просвіта" ім. Тараса Шевченка (далі - "Товариство "Просвіта") - всеукраїнська громадська неприбуткова культурно-просвітницька організація, яка діє відповідно до Конституції України, чинного законодавства й цього Статуту.

Товариство є правонаступником "Громади" (1860 р. - поч. ХХ ст.), "Просвіти" (1868-1939 рр.) і Товариства української мови ім. Тараса Шевченка (1989-1991 рр.).

1.2. Метою діяльності Товариства "Просвіта" є утвердження української державності на засадах української національної ідеї, розвиток національної культури, відродження історичної пам'яті, формування національної свідомості та піднесення духовності і добробуту українського народу.

1.3. Завдання Товариства "Просвіта":

а) сприяти утвердженню української мови, як єдиної державної мови в усіх сферах суспільного життя;

б) сприяти органам державної влади у здійсненні контролю за юридичними особами щодо використання ними у своїй діяльності української мови як державної, а при ігноруванні її впливати на них через відповідні державні та судові органи;

в) своєю діяльністю утверджувати в суспільстві принципи національної демократичної держави, духовних та культурних цінностей української нації, всебічної підтримки національного виробника як головних фундаментальних засад будівництва економічно сильної та духовно й культурно багатой Української держави;

г) брати участь у вихованні дітей та молоді на засадах українського патріотизму, духовності та культури;

ґ) сприяти розвитку та утвердженню національної свідомості, національної гідності всього народу і кожного громадянина;

д) всебічно сприяти розбудові та зміцненню Української держави, її економічному зростанню;

е) широко пропагувати економічні, правові знання та знання з інших галузей науки та культури;

є) сприяти піднесенню авторитету й значення української мови та культури в інших країнах;

ж) дбати про збереження й відродження навколишнього природного середовища як однієї з основних умов збереження та розвитку Української нації, проводити просвітницьку роботу в галузі охорони довкілля.

1.4. Згідно з Конституцією України та чинним законодавством Товариство "Просвіта" представляє і захищає свої законні інтереси та законні інтереси своїх членів (учасників), захищає від наклепів і фальсифікацій життя та діяльність духовних провідників нації, письменників, науковців, митців, їхню творчість як минулого, так і сучасного періодів у державних, судових та громадських органах.

Сприяє захистові честі та гідності українського народу та громадян України, їхніх Конституційних прав.

1.5. Товариство "Просвіта" може входити з пропозиціями в державні органи України і брати участь у виробленні рішень та постанов органів державної влади та управління через депутатів, обраних до відповідних рад.

1.6. Товариство "Просвіта", територіальні об'єднання мають друковані органи та інші засоби масової інформації.

2. ФОРМА ДІЯЛЬНОСТІ ТОВАРИСТВА

2.1. Для виконання своїх статутних завдань Товариство "Просвіта" у встановленому законодавством порядку здійснює агітаційно-пропагандистську діяльність:

- організовує лекції, тематичні вечори, вечори запитань і відповідей, "круглі столи", диспути, дискусії, семінари, науково-практичні конференції, симпозіуми, виставки, екскурсії, навчальні ігри із застосуванням комп'ютерної техніки, надає інші просвітницькі та інформаційні послуги, широко використовуючи також радіо й телебачення;
- видає і поширює через утворені організації науково-популярну, науково-методичну, художню літературу, журнали, газети, серійні видання, бюлетені, стенограми лекцій, збірники доповідей, практичні й навчальні посібники;
- засновує культурні центри, народні доми, організовує курси української мови, історії та культури, курси іноземних мов, курси економічних знань, сільськогосподарські курси, школи народних майстрів та ремесел, школи менеджменту, інші інформаційно-навчальні центри, бібліотеки, музеї, лекторії, народні університети тощо відповідно до чинного законодавства;
- організовує свята української мови, українського народного мистецтва й культури, козацької слави, конкурси, аукціони, виставки, фестивалі тощо;
- звертається до органів державної влади за організаційною підтримкою, в тому числі фінансовою, як одна з найстаріших громадських організацій в Україні - провідник вітчизняної ідеології, а також ставить питання в установленому порядку щодо повернення майна організацій, правонаступником яких є Товариство "Просвіта" згідно пункту 1.1 Статуту.

2.2. Товариство "Просвіта" взаємодіє з громадськими, політичними організаціями, з національними товариствами, а також із державними органами, установами, Збройними силами України та іншими організаціями, що існують в Україні.

2.3. Товариство "Просвіта" здійснює прямі міжнародні зв'язки із зарубіжними просвітницькими, культурологічними, релігійними, туристськими, молодіжними організаціями, науковими й культурними центрами та фондами, з українцями за кордоном.

Товариство "Просвіта" може засновувати або вступати в міжнародні громадські (неурядові) організації, утворювати міжнародні спілки об'єднань громадян, що не суперечить міжнародним зобов'язанням та чинному законодавству України.

2.4. Товариство "Просвіта" проводить соціологічні та інші дослідження для з'ясування суспільних потреб у тих чи інших галузях знань.

3. ЧЛЕНИ ТОВАРИСТВА. ЇХНІ ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ

3.1. Членами Товариства "Просвіта" можуть бути особи, які спроможні вести просвітницьку роботу, перебувають на обліку в одній із первинних організацій і сплачують внески.

3.2. До Товариства "Просвіта" входять індивідуальні, колективні та почесні члени.

3.3. Індивідуальними членами Товариства "Просвіта" можуть бути громадяни України, інших держав, які визнають Статут Товариства "Просвіта" й виконують його вимоги.

3.4. Колективними членами Товариства "Просвіта" можуть бути колективи підприємств, установ, наукових та навчальних закладів, творчих спілок, інших організацій, які визнають Статут Товариства "Просвіта" і матеріально підтримують його.

3.5. Прийом у члени Товариства здійснюють первинні осередки на своїх зборах на підставі заяви вступника. Первинні осередки створюються за участю повноважного представника об'єднання вищого рівня та беруться ним на облік. У місцях, де відсутні первинні осередки, заяви про вступ подаються до районного, міського або обласного об'єднання.

Прийом до колективних членів Товариства "Просвіта" здійснюють правління різних рівнів з наступним затвердженням на правлінні вищого рівня.

3.6. Члени Товариства "Просвіта" мають право:

а) займатися лекційною та іншою просвітницько-інформаційною діяльністю відповідно до своїх інтересів та можливостей;

б) вільно відстоювати свої погляди публічно, через засоби масової інформації, у державних, громадських та інших організаціях;

в) одержувати від Товариства "Просвіта" потрібну інформацію, наукову, довідкову літературу, періодичні видання, інші просвітницько-інформаційні матеріали, потрібні для їхньої статутної діяльності;

г) отримувати за активну працю в Товаристві "Просвіта" заохочення;

ґ) звертатися до органів Товариства "Просвіта" щодо захисту своїх прав та інтересів;

д) обирати й бути обраним до всіх органів Товариства "Просвіта";

е) вільно виходити з Товариства "Просвіта".

3.7. Члени Товариства зобов'язані:

а) дотримуватись вимог Статуту;

б) сприяти утвердженню українського національного відродження і насамперед впровадженню української мови як державної в усіх сферах суспільного життя;

в) кваліфіковано провадити просвітницько-культурну діяльність, дбаючи про престиж Товариства "Просвіта", давати науково вивірені знання, інформувати про найновіші досягнення науки й техніки, об'єктивно висвітлювати суспільні процеси в Україні й світі і на цій основі виробляти в людей правильне розуміння минулої та сучасної історії України, виховувати в них почуття відповідальності за її майбутнє;

г) дбати про авторитет Товариства "Просвіта", дотримуватись взірців моралі у громадському житті та побуті;

ґ) сприяти зростанню Товариства "Просвіта", залучати до його лав висококваліфікованих фахівців, відданих справі українського національного відродження;

д) щорічно звітувати про свою діяльність перед первинним осередком;

е) сплачувати членські внески щоквартально у розмірі 10 відсотків від неоподаткованого мінімуму.

є) сплачувати членські внески: для пенсіонерів, студентів і школярів - 1 грн. в місяць; для тих хто працює - 3 грн. в місяць.

3.8. Індивідуальному членові видається членський квиток єдиного зразка і значок члена Товариства "Просвіта". Колективному членові вручається свідоцтво. Індивідуальні та колективні члени Товариства "Просвіта" сплачують вступні внески. Колективний член має один голос.

3.9. Статус Почесного члена та Почесного голови надається рішенням конференції або Ради обласного об'єднання особам, які своєю працею чи матеріально зробили вагомий внесок у роботу Товариства "Просвіта". Почесним членам та Почесним головам Товариства "Просвіта" видається диплом особливого зразка. Їхні імена заносяться до Почесної книги.

Положення про Почесного члена та Почесного голову розробляється і затверджується Головною Радою Товариства "Просвіта".

3.10. Вихід із членів Товариства "Просвіта" відбувається за письмовою заявою члена Товариства "Просвіта" до первинного осередку або до організації, де він стоїть на обліку.

3.11. Виключення з членів Товариства "Просвіта" проводиться загальними зборами первинного осередку, де особа перебуває на обліку, та керівними органами відповідно вищого рівня за порушення Статуту. Рішення про виключення з членів Товариства може бути оскаржене у вищому керівному органі Товариства "Просвіта" в місячний термін.

4. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ТОВАРИСТВА

4.1. Основою Товариства "Просвіта" є первинні осередки. Первинні осередки входять до районних, міських об'єднань і беруться в них на облік. Районні, міські об'єднання утворюють обласні об'єднання і також беруться в них на облік, мають

єдину назву. Роботу всіх структур Товариства “Просвіта” спрямовують і координують центральні органи Товариства “Просвіта” відповідно до Статуту.

4.2. Первинні осередки Товариства “Просвіта” створюються не менше як із трьох осіб за місцем проживання, праці, навчання за участю повноважних представників об'єднань вищого рівня. Керівним органом первинного осередку є загальні збори. Вони визначають спосіб і форму керівництва осередком.

4.3. При первинних осередках, міських, районних та обласних об'єднаннях створюються молодіжні об'єднання й секції за інтересами. Їхня діяльність визначається цим Статутом та Положенням.

4.4. Первинні осередки Товариства “Просвіта” набувають статусу юридичної особи після реєстрації у встановленому законом порядку.

Первинні осередки без прав юридичної особи легалізують свою діяльність шляхом повідомлення про заснування.

4.5. Утворення районних, міських (обласного підпорядкування) об'єднань здійснюється за участю повноважних представників об'єднань вищого рівня та погоджується з правлінням об'єднання відповідного вищого рівня і затверджується рішенням цього правління. Для набуття прав юридичної особи Кримське, обласні, міські, районні об'єднання відповідного адміністративно-територіального поділу реєструються в установленому порядку. У своїй діяльності вони керуються Статутом Товариства “Просвіта”. Осередки створені в містах обласного підпорядкування, реєструються й підпорядковуються об'єднанням вищого рівня. Осередки міст районного підпорядкування – районним об'єднанням.

4.6. Осередок, об'єднання має право протягом місяця від дня прийняття рішення про припинення його діяльності оскаржити зазначене рішення у вищому керівному органі.

Рішення про припинення діяльності осередку приймається простою більшістю голосів членів ради районного об'єднання; рішення про припинення діяльності районного, міського (обласного підпорядкування) об'єднання приймається трьома чвертями голосів членів ради обласного об'єднання; рішення про припинення діяльності обласного, Київського та Севастопольського міського об'єднання приймаються трьома чвертями голосів членів Головної ради Товариства “Просвіта”.

При прийнятті рішення про припинення діяльності осередку, об'єднання повинен бути обов'язковий висновок Інспекції відповідного рівня по суті конфлікту сторін. Про прийняте рішення обов'язково повідомляється Центральне правління.

Конференція обласного, районного, міського (обласного підпорядкування) об'єднань:

- обирає голову Об'єднання, членів ради обласного, районного, міського (обласного підпорядкування) об'єднань строком на 4 роки. Рада обирає Правління, заступника голови та відповідального секретаря Об'єднання;
- обирає контрольно-ревізійну комісію обласного, районного, міського (обласного підпорядкування) Об'єднання строком на 4 роки;

- до ради Об'єднання входять члени правління Об'єднання, голова контрольно-ревізійної комісії, редактори просвітянських регіональних газет, інші члени Об'єднання обрані конференцією.

4.8. Рішення чи дії як керівних осіб, так і керівних органів кожен член об'єднання може оскаржити в керівному органі вищого рівня, який зобов'язаний протягом місяця розглянути скаргу й дати відповідь тому, хто її подав.

4.9. У разі порушення Статуту осередком чи об'єднанням Центральне правління спільно з Інспекцією, після з'ясування суті справи, може скасувати його рішення або припинити діяльність. Ухвала затверджується Головною Радою Товариства "Просвіта".

5. КЕРІВНІ ОРГАНИ ТОВАРИСТВА

5.1. Керівними органами Товариства "Просвіта" є:

- а) з'їзд;
- б) Головна рада;
- в) Центральне правління.

5.2. З'їзд є найвищим керівним органом Товариства "Просвіта" і скликається Головною радою не менше одного разу на чотири роки. Делегатів З'їзду відповідно до визначеної Головною радою норми представництва обирають Кримське, обласні, Київське та Севастопольське міські об'єднання Товариства "Просвіта". Позачергові з'їзди скликає Головна рада з власної ініціативи або на вимогу не менше третини обласних об'єднань Товариства "Просвіта". Делегатами позачергового З'їзду є делегати попереднього З'їзду Товариства "Просвіта".

5.3. З'їзд Товариства "Просвіта":

- а) визначає основні напрями діяльності Товариства "Просвіта";
- б) приймає Статут Товариства "Просвіта", вносить зміни й доповнення до нього;
- в) обирає голову Товариства "Просвіта" і Головну раду строком на 4 роки;
- г) обирає Контрольно-ревізійну інспекцію (далі Інспекція) строком на 4 роки;
- г) розглядає і затверджує звіти й акти Інспекції та приймає відповідні ухвали;
- д) розглядає інші важливі питання, пов'язані з діяльністю Товариства "Просвіта".

5.4. Ухвали З'їзду приймаються простою більшістю голосів у присутності не менше двох третин обраних делегатів із правом ухвального голосу. Форма голосування визначається делегатами З'їзду.

5.5. До Головної ради входять:

- а) члени Центрального правління;
- б) голови обласних, Київського і Севастопольського об'єднань Товариства "Просвіта" або їхні повноважні представники;
- в) головні редактори центральних газет та керівники інших центральних засобів масової інформації Товариства "Просвіта";

г) голова Інспекції;

г) члени Головної ради, обрані з'їздом Товариства "Просвіта".

Головна рада проводить свої засідання не менше двох разів на рік.

5.6. Головна рада:

а) є найвищим органом між З'їздами, спрямовує роботу Товариства "Просвіта" на виконання статутних завдань та ухвал З'їзду Товариства "Просвіта";

б) для виконання поточних справ за поданням голови Товариства "Просвіта" затверджує відповідального секретаря Товариства "Просвіта", який є заступником Голови, його заступників та членів Центрального правління строком на чотири роки і при потребі проводить ротацію членів Центрального правління;

в) заслуховує звіти про роботу Центрального правління, головних редакторів газет, керівників засобів масової інформації, керівників обласних об'єднань та керівників госпрозрахункових організацій, створених Товариством "Просвіта";

г) затверджує плани роботи Товариства "Просвіта";

г) затверджує головних редакторів газет, керівників інших засобів масової інформації Товариства "Просвіта";

д) розглядає інші питання, пов'язані з діяльністю Товариства "Просвіта".

5.7. Ухвали Головної ради приймаються простою більшістю голосів. Засідання Головної ради правомочне за присутності двох третин її членів.

5.8. Центральне правління.

а) затверджує штатний розклад Секретаріату, керівників відділів та спрямовує його роботу відповідно до Статуту Товариства "Просвіта" і ухвал З'їзду;

б) розробляє і затверджує основні заходи Товариства "Просвіта", затверджує напрямки фінансово-господарської діяльності Товариства "Просвіта" та звіти про цю діяльність;

в) створює науково-методичні ради, комісії, центри, що сприяють діяльності Товариства "Просвіта", і керує їхньою роботою;

г) заслуховує звіти відповідального секретаря, керівників підрозділів Секретаріату;

г) затверджує положення та інструкції з окремих питань діяльності Товариства "Просвіта", надає організаційно-методичну допомогу осередкам та об'єднанням.

5.9. До Центрального правління входять:

а) голова Товариства та його заступники;

б) відповідальний секретар;

в) інші члени, обрані Головною радою.

Засідання Центрального правління, як правило, є відкритими. Закрите засідання Центрального правління проводиться за його вмотивованим рішенням. Засідання відбуваються не менше одного разу на місяць. Рішення приймаються простою більшістю голосів.

5.10. Голова Товариства "Просвіта":

а) скликає засідання Головної ради та Центрального правління;

б) представляє Товариство “Просвіта” у стосунках із різними органами та організаціями в Україні і за кордоном;

в) укладає договори від імені Товариства “Просвіта”;

г) підписує фінансові документи Товариства “Просвіта”;

ґ) видає розпорядження, що стосуються діяльності Товариства “Просвіта”, прийняття на роботу й звільнення з роботи штатних працівників Секретаріату Центрального правління та працівників, що працюють на контрактній основі;

д) за недотримання Статуту головами обласних об'єднань, самовідлучення від активної роботи членів Центрального правління голова Товариства “Просвіта” спільно з Інспекцією ініціює їхнє переобрання, яке затверджується Головною радою.

5.11. Заступники голови Товариства “Просвіта” виконують доручення голови та центрального правління.

5.12. Секретаріат Товариства “Просвіта” є постійно діючим органом Товариства “Просвіта”, роботу якого очолює і організовує відповідальний секретар, що призначається головою Товариства “Просвіта” з наступним затвердженням Головною радою. Відповідальний секретар Товариства “Просвіта” звітує перед Головною радою, Центральним правлінням та головою Товариства “Просвіта”.

5.13. Секретаріат Товариства “Просвіта”:

а) веде практичну поточну роботу, виконуючи ухвали З'їзду, Головної ради, Центрального правління, голови Товариства “Просвіта”;

б) веде облікову, організаційну та інформаційну роботу;

в) постійно підтримує функціональні зв'язки з осередками та об'єднаннями Товариства “Просвіта” й надає їм організаційно-методичну допомогу;

г) вирішує інші питання діяльності Товариства “Просвіта”.

На штатних працівників Секретаріату Товариства “Просвіта” поширюються законодавство України про працю, соціальне забезпечення і соціальне страхування.

5.14. Керівними органами районних, міських (обласного підпорядкування), обласних, Київського та Севастопольського міських, Кримського об'єднань є:

а) конференція (загальні збори);

б) рада;

в) правління.

5.15. Інспекції всіх рівнів є незалежними від керівних органів. Вони підзвітні лише найвищому керівному органу, який обирає їх. Члени Інспекції мають право брати участь у засіданнях керівних органів свого та нижчих рівнів, вимагати інформацію про їхню просвітницьку та фінансово-господарську діяльність.

5.16. Інспекція:

а) перевіряє відповідність діяльності первинних осередків, об'єднань, керівних органів і службових осіб Статутів Товариства “Просвіта”;

б) перевіряє стан та облік матеріальних цінностей, що перебувають на балансі Товариства “Просвіта”, об'єднання, первинного осередку;

в) контролює фінансову діяльність правлінь та фінансово-господарську діяльність підприємств і організацій, створених Товариством “Просвіта”.

Інспекція не рідше одного разу на рік інформує про свою роботу відповідне Правління і звітує відповідно перед органами, що їх обирали: З'їздом, конференцією чи загальними зборами.

5.17. Рішення чи дії як керівних осіб, так і керівних органів кожен член Товариства "Просвіта" може оскаржити в керівному органі вищого рівня, який зобов'язаний протягом десяти днів розглянути скаргу й дати відповідь тому, хто її подав.

6. ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ, КОШТИ ТА МАЙНО ТОВАРИСТВА

6.1. З метою виконання статутних завдань Товариство "Просвіта" може здійснювати необхідну господарську та іншу діяльність шляхом створення госпрозрахункових установ і організацій зі статусом юридичної особи, засновувати підприємства у порядку, встановленому законодавством.

6.2. Товариство "Просвіта" від свого імені користується майновими правами колективного власника. У власності Товариства "Просвіта" та його організацій можуть бути будинки, споруди, житловий фонд, обладнання, інвентар, майно, госпрозрахункові неприбуткові організації, утворені за рахунок коштів Товариства "Просвіта" відповідно до його мети і завдань.

6.3. Товариство "Просвіта" має право в установленому законом порядку засновувати засоби масової інформації та здійснювати видавничу діяльність для виконання статутних завдань.

6.4. Кошти і майно Товариства "Просвіта" складаються з:

а) одержаного в порядку правонаступництва майна від громадських організацій, товариств та об'єднань "Громади", "Просвіти" та Товариства української мови ім. Тараса Шевченка;

б) надходжень від проведення лекційних, інформаційно-навчальних та інших просвітницьких заходів, передбачених Статутом Товариства "Просвіта";

г) вступних і членських внесків індивідуальних та колективних членів;

г) пожертвувань і добровільних внесків окремих громадян, організацій, підприємств, установ, кооперативів, громадських організацій, зацікавлених у діяльності Товариства "Просвіта";

д) бюджетних асигнувань на виконання державних цільових програм.

6.5. Кошти Товариства "Просвіта" використовуються для реалізації статутних завдань, реклами й благодійних заходів, виплати заробітної плати штатним працівникам Товариства "Просвіта", матеріальної винагороди членам Товариства "Просвіта" за участь у просвітницько-інформаційній діяльності, їхнього соціального захисту, а також для забезпечення інших напрямків роботи відповідно до завдань Товариства "Просвіта".

6.6. Товариство “Просвіта” і створені ним установи та організації ведуть оперативний та бухгалтерський облік, статистичну звітність в установленому законодавством порядку.

7. ПРАВОВИЙ СТАТУС ТОВАРИСТВА

7.1. Всеукраїнське товариство “Просвіта” ім. Тараса Шевченка є юридичною особою, має поточні рахунки в кредитних установах.

7.2. Товариство “Просвіта” має печатку, штамп і бланки зі своїм найменуванням, які затверджуються Центральним правлінням.

7.3. Товариство “Просвіта” має свою атрибутику – емблему, значок і хоругву, які затверджуються Головною Радою і реєструються в установленому законом порядку. Емблема та значок єдині для всіх об'єднань і первинних осередків Товариства “Просвіта”.

7.4. Товариство “Просвіта”, його об'єднання та первинні осередки не несуть відповідальності одне перед одним щодо взятих на себе фінансово-господарських зобов'язань.

7.5. Товариство “Просвіта” може бути ліквідоване чи реорганізоване згідно з ухвалою З'їзду, який вирішує питання про його майно відповідно до чинного законодавства. Ліквідація Товариства може бути здійснена на підставі рішення суду.

7.6. Товариство “Просвіта” має одну назву і єдиний Статут для всіх структур.

7.7. Місце перебування керівних органів Товариства: 01001, м. Київ, вул. Хрещатик, 10-б.